

officielle Stævner i 40 Dage; eller gennemsnitlig to pr. Dag.

Vort Arbejde sluttede med en Konference i *Durban*, Hovedstaden i *Natal*, som overværedes af de Delegerede fra næsten alle Stemmerets Klubber i Syd-Afrika og blev godkendte af dem alle. *Durban* er det eneste Sted i Verden som, foruden os, har opført »Sat paa Prove«.

Unionen er saa ny, at der endnu kun er liden national Patriotisme, eller Loyalitet. Disse nationale Egenskaber maa vente paa de enhedsdannende Processer for at gøre sig gældende. Organisationer af enhver Slags er blevne dannede i adskillige Provinser og Stemmeretskvinderne er iblandt de første til at kæmpe for den nationale Sag. Dette blev nødvendiggjort paa Grund af det Faktum, at Unionens Parlament alene besidder Magten til at udvide Stemmeretten. Den første Syd-Afrikanske Overenskomst er i sig selv Beviset paa en Alvor i Hensigterne, der er vor store Sag værdig, thi *Durban* ligger et tusind Mil borte fra *Cape Town* og er et Land med »storslaaede Afstande«.

Da jeg tror, at det er et Spild af Tid og Penge at besøge et Land uden at kende noget til dets karakteristiske Fremskridt, helligede jeg mig i de 17 Dage Rejsen fra *Southampton* til *Cape Town* varede udelukkende Studiet af Syd-Afrikas Historie, og paa Rejsen igennem Landet læste jeg i Ny og Næ Bøger angaaende Opdagelsesrejser, Missioner, den indfødte Races etnologiske Historie, Beretninger om afrikansk Liv etc., ialt 21 Bøger om Syd-Afrika. Oplysningerne, der erhvervedes gennem Læsning af disse Bøger, lettete i høj Grad vor Forstaaelse af Syd-Afrikanske Problemer og øgede vor Interesse og Sympathi for dette Folk.

Vi fandt Kvinde-Stemmeretsspørgsmaalet fuldstændig uopdyrket hos den store Masse, men Lederne i hver By er ualmindelig overlegne, veloplyste, intelligente og indflydelsesrige. Den eneste Hindring efter min Mening for Kvindernes hurtige Frigørelse findes i det Had og den Mistro der hersker hos Britten mod Boeren og hos Boeren mod Britten. Forhold, som uundgaeligt følger efter en Krig, og som ikke er den ringeste af de dermed følgende Onder. Det var pinligt bestandigt at være Vidne til det stadig tilbagevendende Bevis paa denne Følelse, thi jeg traf saa mange indtagende, intelligente, ædle Mænd og Kvinder paa begge Sider; Folk, som stræbte efter en bedre Tingenes Ordning, saa at det syntes et sorgeligt Tab af Kraft, at de ikke med forenede Anstrængelser kunde gøre deres fælles Haab til Virkelighed. Der findes Boer og Britter, der kan tilgive og glemme, der ser stort paa Tingene og ønsker at arbejde fredeligt sammen for det fælles Bedste. Paa disse Folk beror ikke alene Kvinde-

Stemmerettens Skæbne, men ogsaa Sydafrikas Fremtid. Dersom de Kvinder, hvoraf den nye Organisation bestaar, er i Stand til at hæve sig selv og deres Sag over deres Race-Antagonisme, som saa ulykkeligt deler alle Bevægelser i Syd-Afrika, vil Suffragisterne Verden over snart kunne glæde sig over et Land til, som er vundet for vor herlige Sag.

Da Medlemmerne af de udovende Udvalg i *Cape Towns* Klubber, en for en, meddelte som deres Hensigt at afholde sig fra ethvert andet Foretagende eller Handling og udelukkende ofre sig for deres Kons Frigørelse i Syd-Afrika følgende Devisen, »dette ene skal jeg gøre« vidste jeg, at vor store Sag var reddet. Denne Aand fandt jeg ligeledes i andre Byer, og hvoren saadan hersker, er det ikke vanskeligt at forudsige Resultatet.

Vi rejste til Syd-Afrika inspirerede af Haabet, om at vi kunde bringe nyttig Hjælp til den nye Stemmeretsbevægelse, som kæmpede for at faa Fodfæste midt i de forvirrede Forhold, som var en Følge af Krigen. Hvor meget vi hjalp, vil vi aldrig faa at vide. Det er trostende for os at tænke paa, at der til sidst blev dannet et Forbund for Unionen, og at vi kunde hjælpe Kvinderne ved Danelsen af det.

Men nu da Rejsen er forbi, og vi nærmer os Ægypten, vor næste Station, er vi paa det rene med, at vi modtog langt mere, end vi gav. Personligt, tilstaar jeg, har jeg aldrig lært saa meget i andre fire Maaneder af mit Liv. Vi erkender, at vort Syn er blevet udvidet og forfrisket ved Berøringen med de Syd-Afrikanske Problemer. Afrikas tragiske Historie har uddybet vor Ærbødighed lige saa meget for Mændenes uforfærdede Tapperhed som for Kvindernes dristige Heltmod.

Det har styrket vor Tillid til vor Sags uundgaelige Sejr i alle civiliserede Lande og har fornyet vor Tro paa vor Races hurtige Bevægen sig fremad imod et mystisk hinsides, hvis Art vi endnu ikke kan forudsige, men som sikkert indeslutter større Frihed for alle Folk, større Enhed i Opfattelse, større Tolerance for hverandre. Vi forlader Syd-Afrika, overbeviste om, at i dette Land, saa uligt alle andre, udarbejder den mystiske Udviklingsproces en stor Skæbne for dets Folk, og at værdifulde Bidrag til Verdens Civilisation med Tiden vil følge. Vi efterlader kære Venner, hvis Haand vi har trykket i sympathisk Forstaaelse, og vi har forladt et Land, indhyllet i et fortryllende Skær.

Aarstiderne er forskellige fra vore Syd for Ækvator, og vi ankom til *Cape Town* sidst paa Vinteren den 8 August hvor Varmedunke, Flonnels-Natkjoler og Filtsko var nødvendig Comfort for Natten og varme Klæder med tunge Plaid forlangtes om Dagen. Butikkerne udbredte de sidste Foraarsmoder,

men om disse var de Moder, vi sidst havde set i London, eller om det er dem, vi skal se der til næste Aar, var jeg ikke Kender nok til at opdage. Inden en Maaned var gaaet, var Foraaret der, i hele dets fortryllende Pragt af Orange-, Citron-, Æble-, Kirsebær-, Pære- og Mandelblomster. Da kom Sommeren, for i Virkeligheden er der hverken Foraar eller Efteraar. Vinteren, den regnfulde Aarstid, bliver paa en Dag til Sommer. Vi har nu undgaaet Midsommer Heden, der kommer i Februar, men Varmedunken er bleven erstattet af Viften og Solskærme for nogle Uger siden. Landet er forskelligt fra alle andre i dets Udseende og dets Produkter. Da den hvide Mand kom, saa han den farvede Mand tænde Ild i Græsset i det tidlige Foraar og saa, at nyt Græs voksede hurtigt op, grønt og friskt. Man siger, at Lynet lærte den Indfødte denne Fremgangsmaade for mange Aarhundreder siden. Den hvide Mand fulgte hans Eksempel, og hvorhen vi kom paa vore Rejser, var Grønsværet brændende eller afbrændt. Flokke af ualmindelig langhornet Kvæg, vildtudseende Geder, tæthaarede Faar, eller smukke snehvide Angoraer saas i alle Retninger af det opdyrkede Land, medens Strudse saas paa hvilken som helst Tid paa Dagen. Langt borte fra beboede Egne suser Togene milevis gennem tavse, øde Landsfræknings, oversaaede her og der med stenede Kopjes og med Pletter af lavtvoksende Træer eller Krat.

Det er et Land med faa Broer og Veje. I Regntiden er der store brusende Floder, men Vandet forsvinder hurtigt, efterladende et fuldstændig tort Flodleje. Landet er bogstavelig talt dækket af smaa brune Hoje, som paa Afstand ser ud som Hostakke. De er lavet af Termitter, eller hvide Myrer. Deres Hjem er under Jorden, og Højene den Jord, der er baaret op for at udvide deres Bolig. De Indfødte bruger dette Materiale til at lave Gulvene i deres Hytter og de er saa glatte og haarde som Asfalt. Boerne gravede Midten ud og brugte den som Bagerovn. Paa denne Maade hævnode de sorte og de hvide sig paa disse Plagedyrs Hærgninger. Syd-Afrika har Monopol paa Produktionen af Strudsfjer, gør Fordring paa at frembringe 90 % af Jordens Diamanter og over Halvdelen af den aarlige Guldproduktion. Dette haarde Arbejde udføres af de Indfødte. Vi saa disse farvede Folk i deres Hytter, i under Opsyn værende Steder, i Miner, i Værksteder og Hoteller, overalt interesserede de os. »Den menneskelige Races Born«, kalder Syd-Afrikanerne dem for, men de udfører Mænds Arbejde. Vi ved, hvad de Hvide mener om dem, vi har forgæves søgt at faa at vide, hvad de mener om den hvide Mand. Takket være Stemmerets Kommiteerne i de forskellige Byer har vi